

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
yvonne.ruston@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över promemorian Åtgärder för att säkerställa veterinär beredskap under jourtid (Ds 2025:27), LI2025/01648. Svar senast 2026-02-06.

Er beteckning: LI2025/01648

Sammanfattning

Länsstyrelsen tillstyrker till stora delar förslaget och är mycket positiv till införandet av en beredskapsersättning för att öka privata veterinärers intresse av att bidra till beredskapen för de djurslag som de normalt sett arbetar med, dvs häst eller lantbrukets djur.

Länsstyrelsen vill betona vikten av att inte slå ihop veterinärområden under beredskap om det innebär för långa väntetider för de djur som behöver veterinärvård. Det kan både handla om för långa avstånd, krångliga transporter t.ex färja eller att det är många besättningar i varje veterinärområde, dvs hög djurtäthet. Det är orimligt att ha ett helt län som veterinärområde.

I Västerbotten har det varit svårt för Distriktsveterinärerna att rekrytera veterinärer fram för allt till inlandet, så att veterinär under jourtid har saknats och fortfarande saknas i stora delar av inlandet och fjällen. Det har även varit brist på veterinär under dagtid för lantbrukets djur och häst i samma områden. De privata veterinärerna har mycket begränsad jourverksamhet både för smådjur och häst trots att det finns många kliniker under dagtid. Det finns två privata vårdgivare för lantbruksdjur, varav den ena även behandlar hästar i fält, de har en hel del jourverksamhet, men är få veterinärer. Det finns inget dygnetruntöppet djursjukhus för smådjur i länet, men däremot i Norrbotten, Jämtland och Västernorrland. För häst finns inga jouröppna kliniker eller djursjukhus i länet. Närmaste djursjukhus för häst finns i Uppsala, 57 mil från Umeå och mycket längre från inlandet.

6.2.1 Ansvar för smittskyddsberedskapen

Länsstyrelsen håller med om att Distriktsveterinärerna ska finnas kvar som en del av Jordbruksverket och ha ansvar för smittskyddsberedskapen. Detta hindrar inte att privata veterinärer också är viktiga och arbetar med att upptäcka, hindra och bekämpa utbrott av smittsamma djursjukdomar bl.a genom att bli förordnade av Jordbruksverket.

6.2.2 Ansvar för djursjukvård under jourtid

Länsstyrelsen tillstyrker att staten bör även i fortsättningen ha det yttersta ansvaret för att det finns tillgång till veterinär service under beredskapstid och att privata aktörer behöver delta i jourverksamhet i högre grad än i dag. Incitamenten för privata aktörers deltagande behöver öka.

6.2.3 Krav avseende djurs hälsa och välbefinnande m.m.

Länsstyrelsen håller med om att en fungerande djursjukvård under jourtid är viktigt för djurskydd, smittskydd, Sveriges livsmedelsstrategi och det civila försvaret. Det är bra och helt nödvändigt att utredningen tar upp detta.

6.2.4 Krav avseende återhämtning och veterinärens arbetsmiljö

Länsstyrelsen anser att det är en självklarhet att krav på återhämtning och att arbetstids- och arbetsmiljölagstiftning respekteras för de veterinärer som arbetar utanför normal arbetstid. Det är bra att utredningen uppmärksammar detta.

6.3.4 Ett lokalt eller regionalt ansvar för beredskapen

Länsstyrelsen Västerbotten skulle genom länsveterinärerna kunna bidra med kunskap till Jordbruksverket om den veterinära verksamheten i länet och de problem som finns under jourtid. Vi skulle möjligen också ha en fördel av att vara konkurrensneutrala om det skulle handla om att samordna beredskap. Däremot kommer detta i konflikt med vårt tillsynsansvar över djurhälsopersonal och

vårdgivare och vi har heller inget mandat eller resurser för uppdraget.

6.4.1 Ett förtydligande av vad som förväntas av en veterinär under jourtid

Länsstyrelsen anser att detta är en mycket viktig punkt i utredningen. Det ger en trygghet för veterinären. Akut vård som inte kan avvakta till ordinarie arbetstid med hänsyn till djurets lidande eller risk för försämring låter som en bra avgränsning till vad som ska ingå i det statliga åtagande för djursjukvård under jourtid. Länsstyrelsen hoppas att Jordbruksverket skyndsamt utformar vägledningen om vilka åtgärder som bör omfattas av sådan akut vård.

7.2 Omfattningen av det statliga åtagandet

Länsstyrelsen håller med om att det statliga åtagandet kan, förutom avlivning av djurskyddsskäl, begränsas när det gäller veterinär service för sällskapsdjur, undantaget tjänstedjur vilka definieras som samhällsviktiga. I Västerbotten är det tveksamt om de privata smådjursklinikerna skulle ta ansvar för djursjukvården under jourtid bara för att Distriktsveterinärerna slutade att behandla smådjur under beredskap. Det är också så att för distriktsveterinärerna är den enda möjligheten att påverka den egna lönen (som numera är en fast lön) att ha många fall under jourtid, eftersom de får tantiem på intjänade pengar under jouren. Därför tror Länsstyrelsen att distriktsveterinärerna kommer att fortsätta att behandla smådjur även under jourtid och att det ofta kan vara en fördel ur djurskyddssynpunkt att den möjligheten finns.

Däremot är Länsstyrelsen tveksam till att behovet veterinärer för häst ska analyseras i varje veterinärområde. Detta måste i så fall ske åtminstone en gång per år eftersom förhållanden kan ändras snabbt, inte minst då veterinärmarknaden är så ombytlig. Det gäller inte bara privata veterinärer utan det har även hänt att distriktsveterinärstationer fått läggas ner pga personalbrist. Hästar är beroende av fältveterinärer, det är oftast olämpligt att transportera en sjuk eller skadad häst, åtminstone inte utan en första bedömning och behandling av veterinär. I Norrland rör det sig i sådana fall oftast om mycket långa transporter.

7.3.1 Jordbruksverkets ansvar

Länsstyrelsen tillstyrker att ansvaret för att det statliga åtagandet uppfylls ska ligga på Jordbruksverket.

7.3.2 Distriktsveterinärernas verksamhet

Länsstyrelsen tillstyrker att ramarna för Distriktsveterinärernas verksamhet inte ändras och att de fortsatt har ansvaret för att upprätthålla beredskap i sådana delar av landet där det bedöms att tillfredsställande veterinär service inte kan bedrivas på marknadsmässiga grunder för de djur som omfattas av det statliga åtagandet. Viktigt att tänka på är att för att det ska vara tillräckligt många veterinärer för att klara av jouren, så behövs en rätt omfattande smådjursverksamhet och/ eller hästpraktik under dagtid förutom arbetet med lantbruksdjur.

7.3.3 Upphandling av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse

Länsstyrelsen tillstyrker att Jordbruksverket även i fortsättningen ska kunna upphandla veterinär service av allmänt ekonomiskt intresse. Men för att detta ska ha större framgång än det hittills har haft måste det vara det vara en avdelning helt separat från Distriktsveterinärerna, dvs helt konkurrensneutralt och kunna ske på ett enklare sätt. En enskild veterinär ska kunna teckna avtal för ett visst antal beredskapspass i ett veterinärområde och perioden det gäller bör kunna vara olika, så att många kan bidra till beredskapen på ett enklare sätt.

7.4 Skyldighet för privata veterinärer att delta i beredskapen

Länsstyrelsen tillstyrker att det inte ska införas någon skyldighet för privata veterinärer att delta i beredskap för djursjukvård under beredskapstid. Det kan dock finnas argument för detta i ett senare skede om det inte fungerar på frivillig väg för lantbrukets djur och häst.

7.5.1 och 7.5.2

Länsstyrelsen tillstyrker förslagen om beredskapsersättning för veterinärer som deltar i beredskapen för lantbrukets djur och häst

samt villkoren för att få ersättningen. Ett minimikrav för att uppfylla kravet på djurskydd är att veterinärerna kan avliva andra djurslag än de som de har beredskap för, t.ex sällskapsdjur. Detta kommer nog inte att utnyttjas i någon högre utsträckning då sällskapsdjursägarna i så fall troligen väljer att transportera sitt djur till närmaste jouröppna klinik eller djursjukhus, även om avstånden är långa i Norrland.

7.5.3 Beredskapspass och beredskapsersättningens storlek

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget och anser att det är rimligt med en ersättning liknande den som finns hos Distriktsveterinärerna. Om beloppen ska skrivas in i en förordning vore det önskvärt att de kopplas till ett prisbasbelopp eller liknande för att slippa skriva om förordningen i takt med inflationen. Det kan annars hända samma sak som skedde med stödet till avlägset boende djurhållare, dvs att beloppen blir löjeväckande låga innan förordningen till slut skrivs om/uppdateras.

7.6 Organisering av beredskapen och administrering av beredskapsersättningen

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget, men vill betona vikten av att den nationella beredskapstjänsten och fördelningen av beredskapspass ska göras av en avdelning på Jordbruksverket som är helt frikopplad från Distriktsveterinärerna eftersom det sedan gammalt finns en infekterad konflikt mellan privata stordjursveterinärer och Distriktsveterinärernas organisation. Det är en förutsättning för att nå framgång med att öka de privata veterinärernas incitament för att delta i jourverksamheten.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsveterinär Annelie Grip Hansson med länsveterinär Karin Sandbäck som föredragande.